

Szűj-gyár
F F I A

ez évi febru
zott impreg
jait és vörös
rró szűjakat,
gjobbna
nyok ellen még
ak, a mit számos
itanak. Ezen szűjak
és szűgés helyetti
göz és nedvességben
ának. Árjegyzékeket

magyar gazdasági egye
ar államasutak gégyará
s gazd. egyesület gépé.
tatván: a következő tulaj.
nedvesség és a gőz befo.
ritkán szükséges — ugy
közül, — ezen idő alatt
nyelékony-ága mellett
enki 2,505 kgr. terhelte.
ottak ki. Az országos ma.
rizmics László s. k.
alelnök.

tartott üléséről felvett
ragasztott és forrasztott
olesőségükni fogva is az
győ és egyesületi titkár.
li.
es-m értesíteni, miszerint
e, azon forrasztott imprá
szűjak közül nekem isme
alatt vástak és nyulottak
apránait forrasztott szűjai
legérbőbb gözben alkale
ntek, míg ellenben az ő
nyulottak, a forrasztott he
gy azt tapasztaltam, mid
ve ségben rövid idő alatt
való használat után is ép
ben áthatatlan.

szűjgyár-tulajdonos.

IT

es gyógyvizét a lélegzési,
almainál, torok-, gége,
lak: Budapest **Dr. Ko
r. Navratil Imre. Dr.
rbás József.** — Bécsben
gyetemi tar ár és közkörházi
t a Margit-forrás neu
eichenbergi. — Gies
hason összetételű vizeknek,
zetben felül is mulja
zeteiben, különösen az
matikus gyógyintézet
a vált.

tekintetéből kéretik
z. közönség, hogy az
ésével ezentul csak a
adni sziveskedjenek.

legkellemebb ital.

AR:
Y L.
zállítónál
ET. TÉR.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Placc. SIMONFFY-ház a város-
házával szemben.

HIRDETÉMÉNYEK.

Állami pénzek és a kiadás körüli panaszok,
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmontelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:
Égész évre ..... 10 ft — ki
Félévre ..... 5 ft —
Negyedévre ..... 2 ft 50
Egy hónap ..... 1 ft —

Hirdetési díj:
Öt-hasábopestisor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésre külön 30 kr.
Nyiltér 4 hasábopestisorért 20 kr.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szerda, május 16.

94. szám.

A főispáni szék.*)

Hajdumegye s Debreczen sz. k. városban. —
(?) Amint tudjuk, — méltóságos
Miskolczy Lajos ur, Hajdumegye
és Debreczen sz. kir. város főispánja,
a belügyminiszter ur ő Exzellenziája
által részére engedett egy évi szabadság
időt felhasználván, lemondását az illető
helyre, már a múlt hó végén eljuttata.
S ezzel a Debreczenben székelő fő-
ispánság megürültnek tekinthető; habár
azt formailag is megürültté, eskakis a Fel-
ség felmentő kézírata fogja tenni.
Mint hogy azonban a főispáni fel-
mentvényeket tartalmazó legfelsőbb kéz-
írat rendszeresen szokott azon okból,
hogy a felmentéssel egyidejűleg az új
kinevezés is közzé tehető legyen, — en-
nél fogva van időnk elég, hogy a meg-
üresedett főispáni szék betöltése iránti
nézetünket előadjuk. Van rá időnk elég,
mert — jóllehet a válságot egy hosszú
esztendei úgy szólván provizoriális álla-
pot vezette be, — mégis bebizonyult,
hogy a hajdumegyei és debreczeni főis-
páni szék betöltése (ha egyáltalában a
betöltésnek mi k é n t j e számba fog vé-
tetni) nem könnyű dolog.

Két törvényhatóságot vezető, két
törvényhatóság közéletét kormányozni hi-
vatolt méltóság betöltéséről van szó.
Nem az nehezíti a dolgot, hogy e
kérdéses főispánság alatt két törvényha-
tóság van, mert hiszen a városi főispán-
ságok beszünetése óta, majdnem minden
megyei főispánság kijutott az a nem ke-
véssé terhes „r á a d á s”, mely rájuk a
városi főispánságoknak aránylag még sok-
kal terhebb ügyeiben, végzendőiben
várakozik; majdnem minden megyei fő-
ispánság van egy-egy törvényhatósági
joggal felruházott várossal is dolga.

De ritka az eset, hogy egy főispán-
nak két o l y a n törvényhatósága legyen,
melyeknek egyike is eléggé igénybe ve-
szí összes erőit; hogy olyan két törvény-
hatósága legyen, melyek nincsenek abban
a szerencsés helyzetben, mint pl. Bihar-
megye Nagyvárad várossal, hogy t. i.
úgy szólván századokra vissza vezethető,
együtt fejtett közös multjok van, hogy
érdekeik századok óta majdnem paralelle
fejlődésben volt, és ha egészen nem is
szűródött össze, de sok magán és közte-
kintetelnél fogva, érintkezési pontokra
akadt; hogy faj, családi, gazdasági, tár-
sadmái, kereskedelmi, és geographiai
viszonyaik és összeköttetések majdnem
szükségkép egymásra utalják őket.

Ez a szerencsés helyzet, viszony
Hajdumegye és Debreczen sz. kir. vá-
ros között nincsen meg.
Hogy mért nincs meg, annak ma-
gyarázatául számos és alapos indokot
lehetne felhozni; de talán elég, ha csak
kettőt hozunk is fel.
Az egyik indok a nagyon is ellen-
tételen fejtett történelmi mult, mely az-
tán a társadalmi, politikai közigazgatási
érelközések közben lépten nyomon kimu-
tatja magát.

A másik ok geographiai terjedelmre
vonatkozó viszonyokban rejlik, — s ek-
latánsul magyarázza meg minden gyako-
rlati embernek azt, hogy egy hasonlít-
hatlanul kicsiny vármegyecskét az or-
szágunk úgy szólván legnagyobb és leg-
gazdagabb törvényhatósági joggal felru-
házott városával erkölcsi egyensúlyban
megtartani, — valóban nehéz feladat.

Kiváló hivatottság, és nagy szeren-

ese kívántatik ahoz, hogy egy főispán
akinek ily helyzete jut, — az ezen hely-
zetből folyó összes feladatokat betölteni
bírja. Egyebet nem említve, már magá-
ban véve az is óriási feladat, hogy egy
Debreczen városossal szemközi egy
18 községből álló vármegyének erkölcsi
súlyát érvényre emelni lehessen. Már pe-
dig azt a gyakorlatból tudjuk, hogy az
egy és ugyanazon főispán alatt levő me-
gyei és városi törvényhatóság között
majdnem állandóan s napirenden szoktak
lenni, az olyan kérdések, vonatkozások,
melyeknek súlyát a helyi speciális ér-
dek adja meg. A főispánság kiváló fel-
adata az ezen érdekek egyensúly pont-
ját megtalálni. De hol van erre a lehe-
tőség, midőn a főispánság a megye ré-
széről nem jó segítségére az a nélkülöz-
hetlen erkölcsi súly, amit igen sokszor
az azon megyének geographiai területe
megtudna adni. Hogy lehessen az egyen-
súlyt megtartani ott, amikor a „megyé-
nek már eszményileg is szükségkép tul-
szármaló fogalmát egy oly rengeteg ter-
ület, mint Debreczen városé — már
magában véve absorbeálja.

Lehet e sorok olvasója közül olyan,
ki ezen nézetet alaptalannak mondja. Én
azonban nyugodt lélekkel merek a gyako-
rlatra s tapasztalatra hivatkozni.

Különbön is, e cikk kerete nagyon
rosz volna ahoz, hogy itt Hajdumegye
és Debreczen sz. kir. városnak közös fő-
ispánság alatti kormányoztatása czélszerű
vagy czélszerűtlen volna felettesszmet ese-
reljünk, — s a czél csakis az volt, hogy
kimutatassék, miszerint a két törvényha-
tóságot kormányzó, Debreczenben szé-
kelő főispáni állás, egyike a legjeleseb-
beknek az országban; egyike azoknak,
melyek legjobban próbára teszik az arra
vállalkozó egyént. Amyit azonban itt is
kimerünk mondani, hogy a főispán hely-
zetét és a közigazgatási érdekek kielé-
gítettését felette megkönnyíti az, ha Deb-
reczen sz. kir. város részére önálló vá-
rosi főispánságot rendszeresítenék, mely
esetben a most II-od osztályu hajdu-
megyei főispánságot III-ad osztályuá ve-
hetne tenni; Vagy pedig ha Hajdumegyét a
kinálkozó módokon kikerekítenék úgy
ahogy azta közigazgatási érdekek sugallják;
kikerekítenék úgy, hogy ez a szép jö-
vőjű vármegye, közös főispánság alatt,
hozzá juttatva ahoz a nélkülözhetlen erköl-
csi súlyhoz, melylyel az egy kézben tar-
tott mérlegben, Debreczen várossal szem-
közt birnia kellene!

Akkor lehet majd ez a vármegye
mintá vármegye. Addig ugyan soha.

De végre is, ma még csak a meg-
levő helyzettel kell számot vetnünk.

Mint említve volt, a főispáni állás
megürült, s a már egy év óta szállongó
kombinációk, sok és sok nevet hoztak
felszínre.

Említettek egy pár volt, és egy
pár jelenleg is működő alispánt.

Említve voltak a belügyminiszte-
riumban működő, magasb állásu egyé-
nek is.

Említés tétett főispáni áthelye-
zésről is!

Mi lesz a kombinációk vége, az a
belügyminiszterium vezetésével megbízott
miniszterelnök felterjesztése és a felség
elhatározásától függ.

Amyi azonban tény, — hogy ha
komoly czél az, miszerint ennél a ki-
nevezésnél egy, a két törvényhatóság egy-
másközi viszonya, egy a két törvény-
hatóságnak összes érdeke, valamint a

kormányának érdeke is, egyaránt figye-
lembe vételessék — akkor valóban gon-
dot fog okozni a kinevezésnél, szeren-
csés, sikeres választhatás.

A reáartó, módos nemes hajdunép,
s a nem kevésbé rátartó, vagyonos, fél-
tékeny, zárkózott debreczeni népnek köz-
életét pláne egykéből kormányozni vá-
lóban nehéz úgy, hogy e kormányzástól
a közigazgatás megjelje a maga hasznát,
hogy abban a helyi közvélemény megta-
lálja vonzalmának és bizalmának rokons-
zenes tárgyat, hogy a két törvényha-
tóság társadalmi élete ebben a kormány-
zásban valahára felfedezze az érintkezés-
a közeledhetés arany-hídját; hogy a po-
litikai életnek talán legellentétebb hullá-
mzásai közben is, e kormányzás biztos
révpartot nyújtson a vélemény szabad
fejlődhetésének, de villámlámpája is le-
gyen a szenvedések netáni kitérésének;
hogy e kormányzás éltető meleg napja
legyen a két törvényhozás összes társa-
dalmi, humanisztikus egy mint kulturális,
művészeti mozgalmak és kezdeményezése-
inek — hogy e kormányzás kedvet és
bátoritást adjon az arra hivatott elemek-
nek arra, hogy erőiket, tehetségeiket a
közjó érdekében bemutassák, s hogy a
kormányzásban míg a felelős miniszteri-
um elveinek, eszméinek letéteményezését
találja — addig ugyanabban a két tör-
vényhatóság közönsége egyaránt és öröm-
mel ösmerje fel érdekeinek gyámolítóját,
képviselőjét.

Hogy mindez így történjék s hogy
a parlamentarizmus, alkotmányos kormány-
zás idejébéli főispáni hivatás így betöl-
tessék ebben a két törvényhatóságban...
ahoz valóban sok kívántatik.

Az eddigi kombinációk által fel-
színre hozott nevekhez, elismerjük, hogy
mindenikhez felette sok érdem és magaa-
san kiváló egyéni tulajdonság fűződik.

A kombinációba hozottak egyiké-
nél a közigazgatás terén kiváló jártas-
ság, másikánál a végrehajtásban szigorú
ellenőrzés és pontosság, harmadiknál az
egyéniségnek az egyik törvényhatóság-
nál népszerűsége stb. emittettek fel.

Valljuk meg azonban őszintén, hogy
azok után, miket mi a közönség
között hallottunk említeni e dolog fe-
lől, — az eddigi kombinációba hozottak
egyike sem felel meg azon kívánalmak-
nak, miket a főispáni székkel szemben
a két törvényhatóság táplál, s ebből folyó-
lag a kormány várakozása is eredmény-
telen lenne.

A ki ismeri e két törvényhatóság
egymáshoz viszonyát, a ki ösmeri e két
hatóság népének jellegét, természetét,
véralkatát, hajlamát, — az tudni fogja
azt is, hogy itt se a rideg bürokratiz-
mus, se az állással járó méltóságra való
támaszkodás, se az egyik vagy másik
törvényhatóságban való egyoldalú egyéni
népszerűség, vagy összeköttetés, se a
„kriminalitás” ijesztő hirt — nem lesz-
nek szerencsés bevezetések.

E két törvényhatóság közös főispáni
székében a hajszálhasogató bürokratiz-
mus, a pedánságig vitt szigorúságot fe-
leslegessé teszik az illető fő- és alantab
tisztségviselő multja, egyénisége. E két
törvényhatóságban a főispáni állással járó
méltóságra való tulságos rátámaszkodást
lehetetlenem teszi magának a két törvény-
hatóság lakosságának érzékenysége, —
mely örömmel veszi a leereszkedést, de
azonnal visszahatást fejt ki, ha mellözte-
tést vesz észre.

E két törvényhatóság együttes főis-
páni székében oly egyéniség mutatand
fel sikert, a ki a társadalmi mozzanatok-

kal szembeni fáradhatlan érdeklődése, és
résztvenni akarása, kedély-rugkonysági,
kulturális, irodalmi, művészeti mozgal-
makkal szembeni ifjú lelkesültsége, s
szív és lélekbeli, hogy úgy mondjuk köl-
tőiesb melegsége által feltűnni képes le-
end, — a ki úgy szólván varázst adjon
magának az állásnak, aki egyéniségével,
tulajdonságaival meggazdagítva a hivatali
állásnak még legridegebb oldalait is, s
a ki feltudja villanyozni azt a sok sok
szunnyadó szót, mely e két törvényha-
tóság mindenikében oly bőven található.

Sajátosságos, hogy akkor, midőn ily
meteor, úgy szólván szemkápráztatóan
tündöklök a két törvényhatóság mindeniké-
nek közvetlenében — akkor a kombi-
nációk egész más régiókban tévedeznek.
Nevet nem nevezünk.

A ki Hajdumegye és Debreczen sz.
kir. város környékén körültekint, — aki
ott ismerős — annak hamar nyelvére
akad azon ifjú fő ur nevére, kinél hiva-
tottabb főispánt kívánni alig, de lenni ta-
lán nem is lehetne.

Látogatás Kossuth Lajosnál.

Juhász József Turinban a napokban lá-
togatást tett Kossuth Lajosnál s e látó-
gatás érdekesebb mozzanatait elbeszéli a
„P. N.”-ban.

„Kossuth dolgozó szobájáról már sokan
írtak, — beszéli Juhász, — de talán még
egy tárgyról nem. — A falon London város
felírata csüng, mely gyönyörű mestermű, ér-
tékes arany rámmal, ezalatt az asztalon egy
kis faház áll, mely Shakespeare születés-háza
után van másolva, benne pedig a legnagyobb
drámaíró összes munkái, melyeket 1000 an-
gol munkás küldött Kossuthnak emlékül, ese-
kely bevételükből gyűjtve, örömmel, tiszta
szívvel. Kossuth erre igen büszke.

A lakásával, melynek igen szép kilátása
van, Kossuth igen meg van elégedve, habár
télén egy kissé nedves, de így szölt: már
csak itt maradok, itt élek, megvárnom míg
eljö az a szél, mely csak úgy elcsapja az
embert, mint a legyet (és kezével markirozta
a csapást.)

De nem az oroszánt, — mertem én
megjegyezni. Kossuth mosolygott.

Azután jókedvében elbeszélte, hogy mi-
lyen praktikus az olasz. Ha országában csak
egy talpalatnyi érdekes tere van, felhívja
nagy dobbal az egész világot, hogy a hely
szépségét megbámulják. Schwájczban most
nagyon csökkent az idegenek száma. Ma-
gyarországnak oly nagyszerű, szép helyei
vannak, hogy az itt tartózkodás mindenkinek
öröme válnék, de a magyar nem érti a kül-
föld figyelmét felhívni. — Azután 80. évi
születésnapjáról így szölt: Nagy örömet
szereztem nekem, hogy Pest vármegye felira-
tot intézett hozzám, ezen példát a többi me-
gyék követték és most valami 60 feliratot
kaptam. — Persze mindegyikre kell válaszol-
nom és ezt, — dacára hogy sok munkámba
kerül — örömmel teszem, mert emlékezetembe
juttatta egész rendkívüli élettörténetem egy
részét, és jól esik lelkennek, hogy megemlé-
keznek rólam, én meg tetteimről.

Midőn Angliában beszédeket tartottam,
— így szölt — dacára, hogy kihallatszott
az idegen akcentus, mégis oly demonstra-
tív lelkesedést bírtam ke teni, hogy valóban
nem emlékezem — Garibaldi kívül —
Olaszországban ki bírt volna hasonló hatást
kelteni.

A mint Kossuth beszélt, mindegyre ha-
talmasabb, fiatalabb lesz alakja, kinézése,
míg hangja rokonszenvesen cseng. Midőn be-
szélgetésünknl Tisza, Jókai és Andrássy
nevei fordultak elő, szeméi csillogtak. Min-
den szavát kézmozdulattal, pillantásával,
úgy tudja illusztrálni, hogy a látogató azo-
nal érzi, miszerint rendkívüli szellemmel áll
szemben.

A művészetre áttérve, örömet fejezte
ki Kossuth a fölött, hogy hazánkban a mű-
vészet szépen fejlődik és kérdezett, hogy az
operákat és drámákat miért nem ismertetik
külföldön, pedig jól emlékszik, hogy „Hu-
nyady László” igen szép opera.

— Andrássy gróf befolyása követke-
zőtében válaszoltam, Bécsben élő akarták adni

* Oly részről kértünk fel a ránk néző fontos
tárgyat felidéző cikk közlésére a mely részről arról biz-
tosítunk, hogy e cikkben egy a városi mint megyei
lakosság nagyrészenek olaja nyer kifejezést.

Hunyadyt, de ép azon időben történt Andrassy visszalépeése, minél fogva az opera előadása abba maradt.

— Uj operákat irtak azóta bizonyára? — Keveset, válaszoltam. Egy opera, melyet egy fiatal zenekari tag, ki azelőtt ütötte a nagy dobort (Kossuth nevével) irt, tetszésben részesült. Váradly fiatal tehetséges író irta a szöveget a zenéhez, de még nincs lefordítva, pedig ez az első lépés hogy a külföld megismerje.

— Fordítsa ön le — szólott Kossuth tanácsadólag.

Azután tudakozódott, hogy Erkel fia, a mostani opera igazgatója, szintén ír-e zenét.

— Ő leginkább mint karnagy működik és mint ilyen, igen jó hírnévként örvend.

Még sokat beszélt nagyháznőkia a művészi viszonyokról s felvilágosításokat kért tőlem a magyar művészeti állapotokról. — Nagyháznőkiait kellemesen lepte meg, hogy a Wagner-társulat magyar tagjai: Krausz s Milár énekesnők valamint Seidl karnagy virágot küldtek neki s kérdést tett, hogy az illetők tudnak-e magyarul, mire tagadólóg kellett felelnem.

— A magyar nyelv — folytató Kossuth — most pedig nagyon terjed. Még a telivér lovaknak is magyar nevet adnak most mágnásaink. Ott a „Kincsem“ Azután sokat beszéltek a telivér tenyésztéséről, mely szakmában némi jártasságom van. — Kossuth érdeklődött, hogy mily magas fokon bírjuk a világ közbecsülését e téren.

Azután ismét áttért Kossuth turini tartózkodására, az olasz viszonyokra s én felejtethetetlen impressziókkal távoztam el a nagy férfiútól, kinek emlékét minden magyar szív édes kegyelettel őrzi.

Külföld.

— A muszkaczár koronázása. A császár és a csáznő május 22-én tartják bevonulását Moszkvában, hol a koronázás május 27-én fog végbemenni. A császár és a csáznő június 10-én térnek vissza Pétervárra. — Kétszázötvenhat estlandi paraszt, a balti tenger vidékéről, azzal akarja ünnepelni a császár megkoronázását, hogy áttérnek az orthodox egyház kebelébe. Majkowitz igazgató egy himnust írt, s ehhez Tarovszkaja szerzett a zenét. A himnust Tsalkovszky aszszony és Melnikov operacékek, egy énekes közreműködése mellett fogják előadni, abban a pillanatban midőn a császár pár, fején a koronával és biborpalástban a granovitaja tére vonul a koronázási lakomához. Rubinstein kétszer is felszóllították, hogy a himnuszhoz a zenét írja meg, de ő mindannyiszor visszautasította.

— Konstantinápoly, május 14. (A „D. E.“ eredeti távirata. Tegnap számunkból tért hírnyelvére maradt ki.) A „Pol. Correspondenz“ nek jelentik: Dufferin a szultán előtt kifejtette, hogy az általa Egyiptomban végrehajtott reformok, nemcsak az országnak javára válnak, hanem Törökország érdekeivel is megegyeznek.

Ez audientia továbbá, a berlini szerződésnek az örményországi reformokra vonatkozó 61. cikkével foglalkozott Dufferin és emlékeztette a szultánt azon ígéretére, hogy elő fogja mozdítani e reformok életbe léptetését.

A szultán, Dufferinnak Egyiptomra vonatkozó közlését nyílvánította és általában meglegedését nyilvánította Egyiptom jelen állapotával és köszönetet mondott Dufferinnak a rend helyreállításáért.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

SZERENA.

Elbeszélés.

Irt: VÉRTESI ARNOLD.

(Folyt.)

— Ne fogadjon előbb, míg saját szívért meg nem vizsgálta, hogy hát magának? — Nos hát meglehet, hogy nekem is, — kacag a szép fiatal asszony.

A játszi, enyelgő hang visszátér, a mint a veszélyen túl érzik magokat. Ez az egész éjjeli kocsikázás csak pikáns kaland színében tűnik föl, majd fognak rajta nevetni.

— De hát menjenek már, zörgessék föl azt a vén medvét odajából; látják, hogy magától nem jön ki, — küldi férjét a szép hölgy.

— Ohó! nem vén, fiatal volna még az, — viszonzá a férj.

— A nő pajkosan kacag.

— Annál jobb. Csinos?

— Izlés dolga. Csak mosdatlan és fésültem küssé.

A kocsi ezalatt hatalmasan elkezdett dörmögödni a kapun s mikor az nem használt, megzörgette az ablakot is.

Nemokára viláosság látszott az ablakban, aztán kinyílt az egyik tábla s kihajolt egy boglyas fej.

— Ki zörgött? — dörmögött egy zsémbes hang.

— Szegény utasok, a kik megpihenni szeretnének reggelizni, — szólott a fiatal ur, — oda lépve az ablakhoz.

— Ez nem vendégfogadó, — morgott a boglyas remete.

A fiatal urnak tetszetett a felelet, mert hangosan föl kacagott.

Örményországot illetőleg kijelentette a szultán, hogy ő valamennyi tartományára részre reformok életbevitelét szándékozta el.

Dufferin az audientia végén azon óhaját nyilvánította, hogy Anglia és Törökország között megmaradjon a barátságos viszony.

Szaid és Aarifi pasák, Egyiptom állapota körül szintén ily módon nyilatkoztak Dufferin előtt és kijelentették, hogy meg vannak elégedve a reformok fejlődésével.

A konstantinápolyi diplomáciai körökben az a nézet van elterjedve, hogy Dufferin szeretné ugyan megverni a szultán befolyását a szultán lecsönvesztését, de azt is szeretné elérni, hogy a szultán hatalma növekedjék a Nilus partján. Azt az állítást azonban, hogy Dufferin hajlandó lenne az örményországi reformok határozott követelésétől elállni, ha a szultán támogatná Angliát Egyiptomban, általában alaptalannak tartják, és arra hivatkoznak, hogy Dufferin legújabbban, úgy a szultán mint a török államterének előtt, e reformok sürgőssége mellett szállott síkra.

Nyilatkozat.

A „Debreczeni“ f. h. 10-ikén este megjelent számában M betű aláírással egy sértő közlemény jelent meg ellenem. Ennek folytán megbízottaimat a „Debreczeni“ szerkesztőségébe küldvén, ott azon értesülést kaptuk, hogy az M betű alatt Jeney Miklós ur lappang, mivel nekem soha életemben semmi dolgom nem volt, a kit én soha meg nem sértettem s a kinek a „Debreczeni“ és „Debreczeni Ellenőr“ hírlapok közt felmerült polemika beavatkozni egyáltalán semmiféle közbe semmiféle jogzime nem lehetett.

Ámbár ily módon történt sértésért nem szokás lovagias elégtételt venni, én mindamellett megírtam az urat azzal, hogy lovagias elégtételt kérttem tőle segédeim által, kik az általa megjelölt segédekkel értekezvén, f. h. 12-én következő határozatban állapodtak meg: pisztoly párbaj, három golyó váltás, 25 lépés distantia, 5—5 lépés avauce 10 másodperc alatt löni; a párbaj megtörténik a megrendelt pisztolyok megérkezése után.

E határozat mind a négy párbajsegéd által sajátkezűleg aláíratott s kölesönös megállapodás folytán segédeim egyike megbízott a pisztolyoknak egy budapesti fegyvergyárostól megrendelésével, s azon esetre, ha e pisztolyok megérkeznek, 14-én d. e. 11 óra mindkét fél segédeinek újból összejövetele tüzetett ki, hogy akkor a párbaj helye és ideje fölött határozzanak.

A pisztolyok 14-én nem érkeztek meg, csak 15-én tegnap, a mint az a postai könyvből és vevényből megtekinthető. Minthogy azonban időközben segédeim egyikének családi ügyben el kellett utaznia, másika pedig neje és saját betegkedése miatt akadályozva volt, két másik barátomat kértem föl, hogy sziveskednének az ellenfél segédeit arról értesíteni, hogy ideiglenesen segédeim akadályoztatása folytán ők képviselnek engem s a mint a pisztolyok megérkeznek, az urnak azonnal rendelkezésükre állunk.

Ekkor a Jeney Miklós ur segédei azt

— No ez derék! Hát ebben a szakodásban tovább hagyna menni? Egy szép fiatal hölgy is van ám ott a kocsiiban; azt csak beereszti?

— Az erdész egy perczig hallgatott, aztán nem valami nagyon udvarias előzékenységgel visszahuzta boglyas fejét az ablakból.

— Mindjárt kinyitot a kaput, — morgogta.

Néhány percz múlva csakugyan ki is nyílt a kapu. Az erdész durva szürke kabátban, egy szál fagygyugyertával a kezében, a folyosón állt s világot a leszálló hölgynek, kit férje kiemelt a kocsiából s bevezetett a házba, míg valami öreg szolgaféle, a ki zsványoknak is beillett volna, a levakat segített kifogni a kocsiának s bevezetni az istállóba.

— Egy kis zabot is adjanak szegényeknek, — szólott oda a fiatal földes ur.

— Az nincs, uram, — viszonzá mogorván a vén szolga.

— Hát nekünk lesz-e valami? — fordult a fiatal ur a ház gazdájához.

De az nem felelt, csak mereven bámult a hölgyre, beessett szemével, fakó arcával.

— Ismer talán minket? — kérdezte a fiatal földes ur kissé meglepve.

— Nem... nem volt még szerencsém, — dadogta az erdész, alázatosan meghajolva s letette a fagygyugyertát az asztalra.

A fiatal földes ur kedélyesen megveregette az embernek a vállát.

— A feleségemet, azt bizony, úgy hiszem, hogy nem ismeri; hanem engem láthatott a múlt telen a hajtvadászaton. Én Kerecseny Miklós vagyok.

— Igenis, becsületet kérek, nagyságos uram, — dadogott az erdész, újra melyen hajlongva.

Ebben a nagy alázatosságban azonban

válaszolták, hogy az egész ügy újra tárgyalandó és segédeimnek azon feleletére, hogy miután már 12-én határozat történt s arról jegyzőkönyv is vétetett fel, az ügy újra nem tárgyalható, dr. Ozori István ur azt viszonzotta, hogy a határozat semmis, mert csak az egyik fél által iratott alá.

E kijelentés alapján nem kétkedvén annak valóságában az általam küldött urnak hajlandóknak nyilatkoztak újabb tárgyalásba becsatlakozni. Mire a Jeney Miklós ur segédei részéről a kard indítványoztatott.

Visszatérvén hozzám kiküldöttem, tudattam velök, hogy mindkét fél segédei által már aláírt határozat hozatván ez ügyben, újabb tárgyalásnak nincs helye és semmiféle húzás-halasztásba nem eszkeskedem.

Ekkor megbízottaim újra megjelenvén a J. M. ur segédeinél, ezek által megpendített az ügy békés kiegyenlítése, a mit Dr. Ozori István ur amál inkább óhajtatónak jelzett, mert mint mondá, tudomásuk van róla, hogy a „Debreczeni Ellenőr“ ben megjelent ama cikket, mely állítólag J. M. urat a sértés elkövetésére indította, nem is én írtam s a családi gyász közepett, mely ép ama napokban sujtott, sajnálják, hogy még ez a kellemetlenség is ért.

Segédeim nem utasíthaták vissza a békés kiegyenlítésnek e szives ajánlatát s részükön szintén a legnagyobb készséggel ajánlkoztak a békés elintézés létrehozására, a mi nem is ütközhetik nehézségbe, mintán J. M. ur most már maga is tudja, hogy tévedésből indult ki, midőn Vértesi Arnold személyét megsértette s így a visszavonás részéről igen könnyen megtörténhetik.

E végből az ügy végleges elintézésére mindkét fél segédei tegnap d. u. 5 órakor megjelenvén a Tövölgyi Titusz ur lakásán, itt a J. M. ur segédei azon különös kívánsággal álltak elő, hogy én viszont írásban jelentsem ki, hogy azt a cikket nem én írtam vagy irattam. Ugyanakkor azonban tudomásomra jutott, hogy miáltal segédeimmel e tárgyalások folytattattak, kéz alatt tárgyalás folytatottatott ama cikket írójával, a „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztőségéből általam elbocsátott Szirmai Lajos urral s a „Debreczeni“ szerkesztőségének egy tagja Jeney ur részéről egy kész fogalmazványt hozott e nevezett urhoz aláírás végett, melyben Szirmai ur azt bizonyította, hogy az említett cikket az én pressióm alatt volt kénytelen írni.

Ebből tisztába jövén egészen, hogy mily módon szándékozik Jeney Miklós ur lebonyolítani becsületbeli ügyét, — teljesen befeljezettnek tekintem vele dolgomat a lovagiaság terén.

Vértesi Arnold.

Napi hírek.

Naptár. Csütörtök május 17. Róm. kath. Ubald. — Prot. Liberát. — Gör. orsz. (május 5.) Irenusz st. — Nap két reggel 4 ó. 21 p. Nyugászik 7 ó. 33 p.

— Könyves Tóth Kálmán városunk újonnan választott nagyevű kiűnő lelkésze

valami olyan erőtellett volt s olyan különösnek látszott az egész ember magaviselete, hogy Kerecseny Miklós nem fojtathatott el némi megütözést.

— Remélem, hogy jó helyen járunk itt, — szólott rövid habozás után; — épen az ön grótfőhöz készülünk T-re. Ön, mint grófnak hű szolgálja...

— Nagyságtoknak is engedelmess szolgálja leszek, csak méltóztassanak parancsolni velem.

Majdnem gnyos hangnyomattal ejtette ki ezt a feleletet a farsa ember. Ha nem lett volna oly nagyon alárendelt helyzetben levő, azt kellett volna hinnie, hogy esufot üz urí vendégeivel.

Folytonos hajlongás és boesátnakérés közt hagyta el a szobát. Kerecseny Miklós azt hitte, hogy valami enni való után néz.

— Nos, hogy tetszik a medve? Ma szörnyű szelid, — szólott a fiatal földes ur most, nejehez közeledve.

Hanem abban a pillanatban hátra hőkent. Nejeének arca halálsápadt volt s a rémület tükrözöttödött vonásain.

— Menjünk innen, — susogta reszketve.

— De mi lett téged, édes Valeriam? — szólott a férj, semmikép sem bírván fölfogni neje rémületének okát. — Csak nem hiszed, hogy ez az ember titkos cimborájok volna a föllázadt parasztoknak?

— Menjünk, — ismétlé a nő lázasan.

— De hát midőn meg, édesem, hogy miért menjünk? Itt bátran el lehetünk reggelig. A medve odja nem valami barátságos ugyan, ő maga sem igen mulattató fickó, hanem hiszen egy új nem a világ... De istenem! kezd egészen jég hideg. Valeria, szólj hát, mi lett?

Mintha dermedtségéből föleszmléne, mintha

mint értesülünk az ispotályi templomba vasárnap d. e. tartja beköszöntő egyházi szédét. Kétszeres ünnepe lesz így a jövő vasárnap a debreczeni ref. híveknek, kik kiűnő szónokunkat ez alkalommal fogják elszór hallani.

— Gliczy Béla honvéd altábornagy városunkba érkezett, s az itt állomásozó honvéd csapatok felett szemlélt tartott.

— Hajdumegye 1883-ik évi május hó 23-ik napján délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a megyeház termében. Tárgy: Bősörmény, Nánás, Dorogh városok képviseleteinek a debreczeni-nánási tervezett vasút építésére vonatkozó határozatainak fölülvizsgálása.

— A négyveti népiünnep ma még nemcsak a közelebről érdekelteket foglalkoztatja, s nemcsak a nők fáradoznak a nagy munkát igénylő rendezés körül, hanem a férfiak közül is többen neki gyürköztek s a hol csak lehet szives segédkézést nyujtanak. A sátrak építéséhez már hozzáfogtak. Amny lesz, hogy annak számát, körülírását csak a majd kiadandó tejedelmes programmban fogjuk igaz hűséggel megolvashatni. A „Május-ezimi“ ünnepi lapba a fővárosi és helybeli írók adtak dolgozatokat. A kiállítás tárgya lesz, erről gondoskodik a városi nyomda kiűnő művezetője Frie s József ur. A népi-ünnepen felséges látványt fog nyujtani a villa ny világítás. Összesen mintegy nyolcz láng fogja bevilágítani az egész térséget. Valószínű, hogy a fürdőház előtti térszabán egész éjjel nappali fényben fog uszni. A pénztár a csöszház bejáratánál lesz felállítva s a belépők itt fizetik le a népiünnepre beletti díjjaikat. A program már készült, de annak teljes elkészítése nagy terjedelmű, nélfogja napok munkája; a jövő hét végéig azonban már kikerül a sajtó alól, s akkor ebből a nagyszerű ünnep részleteiről a valódi kép megszerezhető lesz.

— A deb. tornaegylet ünnepélyére szóló meghívót már szétküldötte. Ez ünnepély 1883. június 10-én, vasárnap saját penztára gyarapítására a „Népkertben“ szigortan zártkörű alakban rendeztetik. Az ünnepély kezdete d. u. 5 órakor. Belépi család-jegy 3 ft. Személy-jegy 1 ft. Gyermekek-jegy 20 kr. Jogyek csak az ünnepély napján, a „Népkert“ bejáratánál felállított pénztárnál, e meghívó felmutatása mellett válthatók. Az alapító pártoló s működő tagok saját személyükre a birtokukban levő szabadjegyeket használhatják. Felülízetések köszönettel fogadottatvén, hírlapilag nyugtáztattak. Kelt Debreczenben, 1883. május hó 5-én tartott üléséből. László Alajos, elnök. Domokos Kálmán alelnök. Kozma Zsigmond, titkár. Az ünnepélyre a Magyar testvérek zenekara fog működni. Mérsékelt árú hideg s meleg ételekről és italokról gondoskodva leend. — A műsorozat következő: 1. Ünnepélyes kivonulás a népkertbe a főiskolai térről délután 1/5 órakor. 2. Verseny tornász, közben-közben zene. 3. Díjak kiosztása. 4. Tánctánc. (Kezdete 8 órakor.)

— A gözmalmi tüzőltők kiképzése a legszebb sikerrel halad s az életre való intézmény létesülése teljes meggyugvással tölti el lelkünket. A hetenként tartatni szokott gyakorlatok már is oly eredményeket mutatnak fel, melyek míg egyrésztől meglepő mérsékelt arra a meggyőződésre vezetnek hogy ezen tüzőltő egylet vetekedni fog bátorságban és ügyességben bármely hazai egylettel. A szerelvények még nem érkeztek ugyan meg, azonban ez nem hátráltatja a kiképzést

álomból ébredne, kinyitja szeméit a nő, körülnéz, végig simítja homlokát. Még mosolyogni is próbál. Semmi baja sincs, igazán semmi, csak a szokatlan helyzet... a farsztó ut... a nagy hőség... a zivatár... az izgatottság... Ej, hiszen, ez a mai nap időssé tett volna akárkit is!

Kerecseny Miklós kezét csókol szép f loségének.

— Na de már most nyugodt lehet, én mondom. Nézzé, a fergeteg is mulik már. Tekintsen hát rám azokkal a mosolygó szép szemekkel. Úgy. Most adja ide a kis kezét. Na lám most már minden rendjén van.

Valóban úgy látszik, hogy rendjén van. A szép arczól elhuzódnak a felhők. A hölgynek kedve volna kinevetni magát. Igazán, ugyan miért félt? Bohó képzelődés volt az egész.

— Micsoda? ... micsoda? — faggatja a férj.

— Semmi, — mosolyog a nő.

Minek szólna róla? képzelődés volt az egész valami kis hasonlatosság, melyből föl-izgatott agya rémképet teremtett.

De csitt! arról a hasonlatosságról jobb nem szólni Miklósnak. Minek tudná meg azt a mi ugyis régóta el van feledve? Bohó történet volt, gyermekkori esztelenség; azóta elmosódott már minden emléke, mintha soha sem történt volna meg.

De most, bármennyire akarja elfelejtetni, nem bírja. Különös, már évek óta nem jutott eszébe s most újra úgy rémlik neki, mintha itt látna maga előtt azt az embert, sápadtan, zilált hajjal, örült tűzben égő szemekkel, kezében a pisztolyt...

Megrázkodik a szép hölgy. Látja a pisztolyosövét, hallja a hörgő rekedt kiáltást: „Szeretsz? Velem jössz?“ Az irtózat megdermeszti tagjait, mint akkor, ama borzasztó

mert az önkéntes gelyi át a szükség mára. Mi azon adunk kifejezést, h ruházati kérdést le a gözmalom társul sazkáá saját költsé fokozná az ügysz oly csekélybe ker sége. elenyészik s más részt le h hogy a malom t gyakorlataikat az f fókonzá az ügysz lom buzgó igazgat — Térzene.

a katonai zenekar következő műsoroz Ouverture „M a r Laura-keringő „A ből Millőckertől; f favőnégyes Stroh Julia“ operából G

— Krecsány június hó 9-én kezd a i szinkörben. I talnak „Buda bba irt egy felvonas utána pedig „A négyfelvonas op tója, Krecsányi Ig tával Sátoralja-Ujl személyesen járt a szinkörre vonatko a nemzeti színház színház igazgatója s Krecsányi jó tót A szinkör színpad potából újja alak testeti és felhozati színpadok számára it is.

* Halálozás.

ly. s becsületben el ismét: Bősörm adományával kő gának. A családi d A legmélyebb fáj forón szeretett f rokon néhai polgá bormak f. hó 18-án 60-ik, boldog háza szas szenvedés utá elhunytát. Kedves hó 18-án d. u. 3 ó 2461. számú háztól tartandó gyászszere czai sírkertben fog tetetni. Mely gyás rokonaikat, ismer séget bánatos szív 1883. máj. 17. Neje ué, ház. Koréjka Mária Balogh stv ményi Józsefné, sz Balogh István, nej rokonok nevében.

— Örült. Ma vatalnál jelentés t kaszárnyába egy t nohant be, kin az Letartóztatták ott, által a közközörszben resenstelen emberne el neje s valószínű gyengült meg emé

— A tiszta-e dek abban állap végtárgyalásnak ju tását fogják kérni. ben a törvényszék

pillanatban. Érti, remület, nem bir s got kiejteni ajkán.

Egész borzas ama pillanat. Ha a be, ki tudja, mi től félni; a pisztol tju kezéből, a sá lángyörös lesz két elbődülva áll ott nyomorult féreg t- kobácsesal hajtja ron, egész a kapui

Este félt azt a nevelő ur a nagy rotvával föl vágta a mondja a kisasszony

— Oh, istene

— Hallgass,

S nem akar

lani. Hanem az é iszonyu gyötrelmei elfelejtini. Még mo den esepv vére, ha sés marcangolta s lelküség veszélyes telen csak a haló szemei előtt. Kezét járt föl-alá szobájá kozni akart! nem átkozta magát.

Rettenetes g izzó agyán, Látni réá borulni, együtt Oh! mit tudta ő, h mintha kihavadt volna. Mily közel balgatag lépést kö borította köpenyét,

